

NEJVYŠŠÍ SOUD

Mgr. Petr TOMÍČEK
vedoucí oddělení styku s veřejností

sp. zn. Zin 125/2022

ROZHODNUTÍ

Nejvyšší soud jako povinný subjekt ve smyslu § 2 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jako „informační zákon“ nebo také „SvInf“), rozhodl o žádosti **P. N.**, nar. XY, trvale bytem XY, t. č. P.O.BOX 1, 789 53 Mírov (dále jen „žadatel“), ze dne 27. 7. 2022, sp. zn. vide supra (dále jen „projednávaná žádost“),

takto:

Podle § 15 odst. 1 v souladu s § 2 odst. 4 informačního zákona se projednávaná žádost v části bodu 2, tj. vyjma informace, zda byla daná rozhodnutí publikována ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu, **odmítá**.

Odůvodnění:

Povinný subjekt obdržel projednávanou žádost v následujícím znění (přepis písemné žádosti, důraz doplněn povinným subjektem):

„1. Žadatel dle zákona o svobodném přístupu k informacím č. 106/1999 Sb. (dále jen INFZ) požaduje přímé poskytnutí následujících informací dle ustanovení § 6/2 INFZ:

2. Poskytnutí informace, a to čísel sbírkových označení judikátů, pod nimiž byla – případně – publikována rozhodnutí povinného sp. zn. 26 Cdo 807/2015 a sp. zn. 20 Cdo 3574/2016.“

K výroku rozhodnutí:

Podle § 15 odst. 1 informačního zákona „*pokud povinný subjekt žádosti, byť jen zčásti, nevyhoví, vydá ve lhůtě pro vyřízení žádosti rozhodnutí o odmítnutí žádosti, případně o odmítnutí části žádosti*“.

Podle ustanovení čl. 17 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) jsou svoboda projevu a právo na informace zaručeny. Podle čl. 17 odst. 5 Listiny jsou státní orgány a orgány územní samosprávy povinny **přiměřeným** způsobem poskytovat informace o své činnosti. Podmínky a provedení stanoví zákon. Zákonem, který provádí uvedené ustanovení čl. 17 odst. 5 Listiny, je právě informační zákon. Podle § 1 informačního zákona tento zákon zapracovává příslušné předpisy Evropské unie a upravuje pravidla pro poskytování informací a dále upravuje podmínky práva svobodného přístupu k těmto informacím.

Podle § 2 odst. 4 informačního zákona se „*povinnost poskytovat informace netýká dotazů na názory, budoucí rozhodnutí a vytváření nových informací.*“

Povinný subjekt konstatuje, že účelem této výluky je určitá míra ochrany povinných subjektů před nutností vytvářet nové informace jen pro účely zpracování odpovědi na žádost (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 4. 2012, č. j. 4 As 37/2011-93, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 11. 2013, č. j. 8 As 9/2013-30). Pokud tedy povinný subjekt obdrží žádost o vytvoření nových informací s odkazem na informační zákon, je třeba ji podle § 2 odst. 4 informačního zákona odmítnout.

Povinný subjekt dále odkazuje na ustálenou judikaturu, z níž jednoznačně vyplývá, že ustanovení § 2 odst. 4 informačního zákona je třeba vykládat podle jeho účelu, jímž je bránit povinné subjekty před tím, aby se na ně žadatelé v režimu uvedeného zákona obraceli s žádostmi o zaujetí stanoviska v blíže specifikované věci, provedení právního výkladu, vytvoření či obstarání nové informace ve smyslu informačního zákona (blíže srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 12. 2014, č. j. 3 As 55/2014-33).

Z pohledu Nejvyššího soudu se v daném případě nejedná o „informaci“ ve smyslu informačního zákona, kterou § 3 odst. 3 informačního zákona definuje jako „*jakýkoliv obsah nebo jeho část v jakémkoliv podobě, zaznamenaný na jakémkoliv nosiči*“. „*Ustanovení § 2 odst. 4 informačního zákona je úzce spjata s definicí informace v § 3 odst. 3 informačního zákona, tj. že jde o obsah zaznamenaný na nějakém nosiči, neboli s principem, že povinnost poskytovat informace míří do minulosti, tj. vůči skutečnostem, které již nastaly a trvají (nebo podle názoru žadatele nastat měly či mohly).*“ (viz JELÍNKOVÁ, J., TUHÁČEK, M.: *Zákon o svobodném přístupu k informacím. Praktický komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017, 284 s., str. 24*).

Důvodová zpráva k zákonu č. 61/2006 Sb., jímž byl novelizován mj. i informační zákon, uvádí následující závěr (zvýraznění doplněno): „*Povinný subjekt je povinen poskytovat pouze ty informace, které se vztahují k jeho působnosti, a které má nebo by měl mít k dispozici. Naopak režim zákona o svobodném přístupu k informacím **nestanovuje povinnost nové informace vytvářet** či vyjadřovat názory povinného subjektu k určité problematice. Toto ustanovení nemá v žádném případě sloužit k nepřiměřenému zužování práva na informace, má pouze zamezit žádostem o informace mimo sféru zákona – zvláště časté jsou v této souvislosti žádosti o právní analýzy, hodnocení či zpracování smluv a podání – k vypracovávání takových materiálů nemůže být povinný subjekt nucen na základě své informační povinnosti, neboť taková úprava by byla zcela proti původnímu smyslu tohoto institutu.*“

V případě projednávané žádosti je příhodný následující komentářový závěr (podtržení doplněno): „*Ve všech těchto případech tedy nastává specifická situace, v níž žadatel požaduje určitou informaci, která se sice pojmově vztahuje k působnosti povinného subjektu /.../, avšak v okamžiku podání žádosti neexistuje, resp. neexistuje v žadatelem poptávaném stavu, a žadatel se výslovně nebo implicitně domáhá jejího vytvoření /.../. Požadavek žadatele ve smyslu § 2 odst. 4 tedy z velké části směřuje do budoucnosti a z jistého hlediska se tak dostává mimo režim SvInf, neboť „neexistující informace“ nesplňuje jeden z pojmových znaků informace, jak je zákon vymezuje v § 3 odst. 3 (informací je jen údaj zaznamenaný, tudíž pro povinný subjekt existující). (FUREK, A., ROTHANZL, L., JIROVEC, T. *Zákon o svobodném přístupu k informacím. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2016, s. 62 - 63*).*“

Povinný subjekt uzavírá, že setrvává na již dříve zaujatém názoru, jenž byl vyjádřen už v rámci několika předchozích řízení k obdobným žadatelovým žádostem o informace, tedy že Nejvyšší soud oficiálně neeviduje publikaci svých rozhodnutí v různých soukromých sbírkách judikatury, v rozličných odborných právnických časopisech či v rámci právních informačních systémů, které provozují soukromé osoby. Je nutné si uvědomit, že k publikaci soudního rozhodnutí (v konkrétní soukromé sbírce, časopisu či v právní informačním systému nebo na webu) není nutný souhlas ze strany daného soudu, stačí dodržení obecných citačních pravidel a zákonné úrovně standardu ochrany soukromí a osobních údajů dotčených osob.

Nejvyšší soud proto nemá a nemůže mít úplný přehled o tom, v jakých sbírkách byla ta která rozhodnutí publikována. Je významný rozdíl, zda žadatelé na základě sbírkového označení judikátu žádají po Nejvyšším soudu pouhé „ztotožnění“ konkrétního rozhodnutí, které Nejvyšší soud v minulosti vydal (v takovém případě se pro povinný subjekt jedná o existující informaci a není důvod nesděliti spisovou značku daného rozhodnutí), od situace, kdy naopak po povinném subjektu požadují aktivní vyhledávání místa (případně míst) publikace konkrétního rozhodnutí Nejvyššího soudu. V tomto případě se již jedná o vytváření nové, dosud neexistující, informace, kterou by musel povinný subjekt vytvořit čistě pro účely vyřízení žádosti o informaci. Zároveň by takové vytváření nové informace znamenalo pro povinný subjekt nepřiměřenou zátěž a nemožnost ověřit si, zda je informace skutečně úplná.

Povinný subjekt se tak, v souladu s výše uvedeným, omezil pouze na ověření, zda byla předmětná rozhodnutí publikována ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu, viz dále část „poskytnutí informací“. Povinný subjekt dodává, že informace o publikaci rozhodnutí ve Sbírce je veřejně dostupná mj. přímo při vyhledání daného rozhodnutí na webu Nejvyššího soudu. Elektronická verze Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu je aktuálně veřejně dostupná přes odkaz přímo na webu Nejvyššího soudu, viz informace z tiskové zprávy: *„Od 1. ledna 2022 Nejvyšší soud ukončil, jak ostatně dlouhodobě avizoval, publikaci Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek (dále jen Sbírka) v podobě tištěných sešitů. K zajištění své povinnosti, vyplývající ze zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, Nejvyšší soud následně uvedl pod svojí vlastní správou do provozu elektronickou verzi, kde bude i nadále zveřejňovat nejdůležitější soudní rozhodnutí schválená oběma svými kolegiemi k publikaci ve Sbírce (<https://sbirka.nsoud.cz/>). Zásadní rozdíl oproti elektronické verzi doposud provozované externím subjektem lze spatřovat ve značném rozšíření vyhledávacího formuláře, a tedy i větší přehlednosti ve zveřejněných zásadních rozhodnutích. Nejvyšší soud postupně zpřístupní a doplní stávající databázi i o dostupná rozhodnutí zařazená do Sbírky před rokem 1992. Přechodem elektronické Sbírky plně do správy Nejvyššího soudu dochází i ke zjednodušení a zrychlení procesu publikace textů rozhodnutí.“*

Povinný subjekt si je plně vědom, že žadatel má v současné době omezený přístup k informačním nástrojům, tuto informaci nicméně přikládá z důvodu, že zjištění skutečnosti, zda bylo konkrétní rozhodnutí publikováno ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek (jakož i vyhledávání mezi těmito „sbírkovými“ rozhodnutími), lze ověřit i bez interních nástrojů povinného subjektu. Tuto informaci dodává povinný subjekt i kvůli ustanovení § 5 odst. 3 informačního zákona, které povinným subjektům ukládá povinnost zveřejňovat poskytnuté informace, aby uvedené informace mohly sloužit veřejnosti, jako návod pro řešení obdobné situace.

Jelikož z žádného právního předpisu nevyplývá pro povinný subjekt povinnost vést informaci v podobě, která byla specifikována v části projednávané žádosti, a rovněž v návaznosti na argumentaci uvedenou výše, povinný subjekt vyhodnotil vymezenou část jako nepřijatelný požadavek na vytvoření nové informace podle § 2 odst. 4 informačního zákona a přistoupil k vydání předkládaného rozhodnutí o odmítnutí části projednávané žádosti.

Poučení: Proti rozhodnutí o odmítnutí projednávané žádosti nebo její části je možné podle § 16 odst. 1 informačního zákona ve spojení s § 83 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, podat odvolání, které se podává u povinného subjektu, který řízení o poskytnutí informace vedl v prvním stupni, do 15 dnů ode dne doručení písemného vyhotovení tohoto rozhodnutí.

Poskytnutí informace podle § 14 odst. 5 písm. d) informačního zákona

Ve zbývající části projednávané žádosti, v níž nebylo poskytnutí informací částečně odmítnuto výrokem předkládaného rozhodnutí, poskytuje povinný subjekt požadované informace formou následujícího sdělení.

K části bodu 2 projednávané žádosti povinný subjekt sděluje, že předmětná rozhodnutí **nebyla** publikována ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu (tedy v „oficiální“ sbírce Nejvyššího soudu, kde se o publikaci rozhoduje na jednání příslušného kolegia Nejvyššího soudu). Povinný subjekt další případná místa publikace uvedených rozhodnutí Nejvyššího soudu nevyhledával, tento požadavek byl odmítnut (viz text odůvodnění předkládaného rozhodnutí).

Poučení: Proti způsobu vyřízení žádosti v části, v níž jsou poskytovány informace, je možné podle § 16a odst. 1 informačního zákona podat stížnost do 30 dnů ode dne doručení. Stížnost se podává přímo k povinnému subjektu, který řízení o poskytnutí informace vedl v prvním stupni.

V Brně dne 9. 8. 2022

L. S.

Mgr. Petr Tomíček
vedoucí oddělení styku s veřejností
pověřený vyřizováním žádostí podle informačního zákona